

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **P. P.**, zast. JUDr. Josefem Sedláčkem, advokátem, se sídlem Starobranská 4, Šumperk, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2020, č. j. KUOK 53160/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 29. 10. 2021, č. j. 72 A 23/2020-37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

II. Obsah předcházejícího řízení

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Šumperk ze dne 9. 3. 2020, č. j. MUSP 25363/2020, byl žalobce uznán vinným ze spáchání dvou přestupků. Prvního přestupku se dopustil tím, že dne 11. 2. 2019 v 15.00 hodin na silnici č. II/369 mezi obcemi Bohdíkov a Ruda nad Moravou řídil motorové vozidlo Škoda Fabia, r. z. X, přestože nebyl držitelem řidičského oprávnění skupiny B, které pozbyl v důsledku zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců, a to od 5. 1. 2019 do 5. 1. 2020. Druhého přestupku se žalobce dopustil tím, že v uvedený čas řídil shora specifikované motorové vozidlo, které nebylo technicky způsobilé pro provoz na pozemních komunikacích, protože platnost jeho technické kontroly uplynula 6. 2. 2019. Žalobce se tak dopustil přestupků podle § 125c odst. 1 písm. e) a k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), za které mu byla uložena pokuta ve výši 30.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 14 měsíců.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 5. 2020, č. j. KUOK 53160/2020, formálně změnil prvoinstanční rozhodnutí tak, že ve výroku, jímž byl žalobce uznán vinným spácháním druhého přestupku, nahradil odkaz na § 38 odst. 1 písm. e) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 307/1999 Sb. (který zakazuje provozování vozidel bez platné technické kontroly), odkazem na § 37 odst. 1 písm. c) téhož zákona. Ve zbytku žalovaný prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

[3] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 29. 10. 2021, č. j. 72 A 23/2020-37, zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku se krajský soud ztotožnil se správními orgány v tom, že oba přestupky žalobce spáchal z nevědomé nedbalosti. Správní rozhodnutí (příkaz), jímž byl žalobci uložen trest zákazu řízení motorových vozidel (jehož porušení je předmětem prvního přestupku), bylo totiž žalobci doručeno fikcí, přičemž zásilku mu nebylo možné ani vhodit do schránky, neboť žalobci bylo doručováno na adresu ohlašovny. Rozhodnutí tak řádně nabylo právní moci dne 5. 1. 2019. Podle krajského soudu však žalobce měl a mohl vědět o tom, že mu byl zákaz řízení motorových vozidel pravomocně uložen. Žalobce totiž byl ve vztahu k platnosti svého řidičského oprávnění povinen dodržovat ve společnosti uznávanou míru potřebné opatrnosti. Tu však nedodržel, neboť si neuspořádal své osobní poměry při doručování tak, aby se mohl seznámit se všemi zásilkami jemu doručovanými. Pouze vlastní přístup žalobce k přebírání zásilek vedl k tomu, že se o příkazu nedozvěděl. Právě skutečnost, že se žalobce pro svou nedostatečnou opatrnost s příkazem fakticky neseznámil, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti tak měl učinit, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku.

[4] I ve vztahu k druhému přestupku (řízení vozidla s propadlou technickou kontrolou) krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nevěděl o tom, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu, avšak vědět to měl a mohl. Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že žalobce spáchal přestupek jako zaměstnanec a užil vozidlo zaměstnavatele, ani že známka o provedení technické kontroly umístěná na registrační značce auta uváděla, že platnost technické kontroly končí v únoru roku 2019 (přičemž žalobce se přestupku dopustil 11. 2. 2019). Ani u tohoto přestupku žalobce nevyvinul dostatečnou aktivitu pro naplnění požadované míry opatrnosti. Podle zákona o silničním provozu je totiž řidič povinen užít pouze takové vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem. Přitom k ověření měsíce platnosti technické kontroly postačí pouhé nahlédnutí na zadní registrační značku vozidla, což je obecně známo každému řidiči. Zjištění, že podle červené známky končí platnost technické kontroly v uvedeném měsíci a roce vede běžně k tomu, že se řidič podle technického průkazu ujistí o přesném datu konce platnosti této kontroly. To však žalobce neučinil, přestože tak učinit měl a mohl. V důsledku toho, že žalobce si tuto skutečnost před jízdou neověřil, tak zavinil, že dne 11. 2. 2019 řídil vozidlo, jemuž vypršela platnost technické kontroly již dne 6. 2. 2019.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že se krajský soud náležitě nezabýval žalobním bodem, v

pokračování

němž byly popsány vady řízení před správními orgány, v důsledku čehož je napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[6] Dále se podle stěžovatele krajský soud v případě prvního přestupku (porušení zákazu činnosti) vůbec nezabýval otázkou, proč řidič měl vědět o tom, že mu byl uložen zákaz řízení motorových vozidel. Celá argumentace krajského soudu se ohledně tohoto přestupku věnovala tomu, zda stěžovatel o uložení zákazu řízení mohl vědět. Pro konstatování zavinění ve formě nevědomé nedbalosti je však nezbytné kladně zodpovědět obě otázky. Podle názoru stěžovatele mu přitom z žádného právního předpisu neplynula povinnost seznámit se s rozhodnutím, jímž mu byl trest zákazu řízení motorových vozidel uložen.

[7] V případě druhého přestupku (řízení vozidla s propadlou technickou kontrolou) stěžovatel rovněž namítl, že nebyl povinen vědět, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu. S agendou technických kontrol u svého zaměstnavatele totiž neměl nic společného a při služební cestě autem zaměstnavatele vycházel pouze z informací na registrační známce, neboť velký technický průkaz neměl k dispozici. Odpovědnost za provozuschopnost auta byla na jeho majiteli, tedy na zaměstnavateli.

[8] Stěžovatel rozsudku krajského soudu rovněž vytýká vnitřní rozpornost. Tu spatřuje v tom, že krajský soud v odstavcích 30 až 33 odůvodnění napadeného rozsudku rozvíjí úvahy o tom, že stěžovatel dokonce oba přestupky spáchal ve formě nepřímého úmyslu, přestože v předchozích částech rozsudku dospěl k závěru, že se jednalo o nevědomou nedbalost. Tyto formy zavinění jsou přitom vzájemně neslučitelné.

[9] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku i rozhodnutí o odvolání a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný se ve svém vyjádření zcela ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti uvedené důvody obsahově spadají pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., podle nichž *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[12] Žalobní bod o vadách řízení před správními orgány spočíval v tvrzení o údajném řádném nevypořádání odvolacích námitek ohledně otázky zavinění. K tomu krajský soud uvedl, že se prvoinstanční rozhodnutí a rozhodnutí o odvolání posuzuje jako jeden celek a žalovaný se k zavinění ve formě nevědomé nedbalosti jasně vyjádřil, přičemž závěry jím

v tomto směru učiněné byly v napadeném rozsudku náležitě shrnuty. Proto lze přisvědčit krajskému soudu, že žalobou napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, jinak by ani nebylo možné vést žalobní polemiku o formě zavinění. Uvedenou žalobní námitkou se tedy krajský soud náležitě zabýval, a proto nelze ani jeho rozsudek považovat za nepřezkoumatelný.

[13] K otázce toho, že stěžovatel měl vědět, že mu byl uložen zákaz řízení motorových vozidel, odkazuje Nejvyšší správní soud například na rozsudek ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012-33, v němž se zabýval právě otázkou zavinění ve formě nevědomé nedbalosti při doručování fikcí, přičemž uvedl, že *„není pravda, že řidič není nevědomě nedbalý ve vztahu k přestupku řízení bez řidičského oprávnění jen proto, že mu bylo rozhodnutí o dosažení 12 bodů doručeno fikcí. Takovýto závěr by byl ostatně v rozporu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu (srov. k dále uvedenému rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2012, čj. 1 As 22/2012-55, body 48-55). ... Dle názoru Nejvyššího správního soudu je nutné pro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, mít najisto postaveno, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Právě skutečnost, že se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku.“*

[14] V projednávané věci přitom není pochyb o tom, že stěžovateli bylo rozhodnutí, jímž mu byl uložen zákaz řízení motorových vozidel (byť fikcí), řádně doručeno. Za těchto okolností je tedy v souladu s výše uvedenou judikaturou nutno konstatovat, že stěžovatel měl možnost se s tímto rozhodnutím seznámit, přičemž dokonce povinnost tak učinit (resp. přinejmenším si zjistit, zda mu nebyl uložen zákaz činnosti) mu vyplývala z obecné povinnosti zachovávat uznávanou míru opatrnosti. Stěžovatel přitom věděl, že se dopustil dopravního přestupku, jenž byl řešen Policií České republiky. Za této situace si tedy přinejmenším měl být vědom možnosti, že s ním v této souvislosti může být vedeno správní řízení. Pokud se i za této situace stěžovatel o existenci či průběhu tohoto správního řízení neinformoval, nepřebíral si poštu a více méně tak jen doufal, že jeho řidičské oprávnění je i přes spáchané přestupky stále platné, je nutné dospět k závěru, že nedodržel obecně požadovanou míru opatrnosti. Porušením uloženého zákazu řízení se tedy stěžovatel dopustil přestupku se zaviněním ve formě nevědomé nedbalosti.

[15] V případě druhého přestupku (řízení vozidla s propadlou technickou kontrolou) staví stěžovatel svoji obhajobu na skutečnosti, že se jednalo o služební vozidlo, přičemž platnost technické kontroly podle známky na registrační značce končila v měsíci, kdy stěžovatel vozidlo řídil. Jelikož však neměl k dispozici velký technický průkaz, nemohl ověřit, který konkrétní den v měsíci platnost technické kontroly vypršela. Ani s těmito námitkami se Nejvyšší správní soud neztotožnil.

[16] Jak správně uvedl již krajský soud, povinnost užívat pouze takové vozidlo, které splňuje technické podmínky, se nevztahuje pouze na jeho provozovatele, nýbrž v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu má tuto povinnost rovněž řidič. Stěžovatel se tedy své odpovědnosti za ověření, zda vozidlo, které používá, splňuje zákonné požadavky, nemůže zprostit poukazem na to, že vozidlo je služební. Odpovědnost zaměstnavatele jakožto provozovatele vozidla totiž nezbavuje stěžovatele jeho odpovědnosti jakožto řidiče vozidla.

pokračování

[17] Stěžovatel tedy byl povinen před jízdou ověřit, zda vozidlo splňuje zákonné podmínky pro jeho užití na pozemních komunikacích, včetně platnosti technické kontroly. Za běžné situace pro toto ověření postačuje informace obsažená na štítku umístěném na zadní registrační značce. Tento štítek však konec platnosti technické kontroly uvádí pouze s přesností na měsíce. V projednávané věci je však situace specifická tím, že stěžovatel vozidlo řídil právě v měsíci, kdy podle tohoto štítku měla vypršet platnost technické kontroly. V takovém případě nebylo možné ověřit, zda má vozidlo platnou technickou kontrolu, pouze ze štítku. To však stěžovatele nezbavilo jeho povinnosti řídit pouze taková vozidla, která platnou technickou kontrolu mají. Zjistil-li tedy stěžovatel, že nemůže jen ze štítku určit, zda má vozidlo platnou technickou kontrolu, měl si tuto skutečnost ověřit z jiných zdrojů, například z velkého technického průkazu či z osvědčení o (prodloužení) technické způsobilosti. Pokud k těmto dokumentům neměl přístup, musel požádat svého zaměstnavatele o součinnost, neboť pouze ten byl v takovém případě schopen zjistit, zda má vozidlo platnou technickou prohlídku. Jen takový postup totiž bylo možné v dané věci považovat za naplnění požadavku na dostatečnou míru opatrnosti ve vztahu k řidičově zákonné povinnosti řídit pouze takové vozidlo, které má platnou technickou kontrolu.

[18] V projednávané věci je přitom zřejmé, že stěžovatel se spokojil s informací na štítku, podle níž platnost technické kontroly vozidla končila v únoru roku 2019 (pokud tuto skutečnost vůbec ověřoval). Nevyvinul přitom žádné úsilí, aby zjistil, ve který konkrétní únorový den její platnost končí, a nevěděl tedy, že již uplynula dne 6. 2. 2019, přestože vozidlo řídil až 11. 2. 2019. I v případě tohoto přestupku je tedy nutno konstatovat, že stěžovatel se jej dopustil zaviněným jednáním ve formě nevědomé nedbalosti, jelikož nevěděl, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu, přestože to vědět měl a mohl.

[19] Se stěžovatelem je naopak možno souhlasit v tom, že odstavce 30 až 33 odůvodnění napadeného rozsudku jsou poněkud matoucí, neboť krajský soud se v nich vyjadřuje ve smyslu, že *„správní soudy shledaly ve srovnatelných případech zavinění ve formě nejméně nepřímého úmyslu, tedy že pachatel jako držitel řidičského oprávnění si musel být vědom povinnosti užít vozidlo s platnou technickou kontrolou“*, a následně rozvádí argumentaci v tomto směru, včetně odkazu na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 As 311/2018-48, a ze dne 29. 8. 2019, č. j. 1 Afs 332/2018-82. Tuto část rozsudku následně krajský soud uzavřel tak, že *„je na místě závěr o zavinění ve formě úmyslu nepřímého, neboť žalobce jako držitel řidičského oprávnění a zaměstnanec s povinným pravidelným školením zaměstnavatele musel vědět, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. Žalobce na svou obranu neuvedl nic právně významného, z čeho by bylo možné vůbec usuzovat na možnost zabránění spáchání přestupků, a to ani policii při zjištění přestupků, ani ve správním řízení ani v soudním řízení správním. Proto soud dospěl k závěru, že žalobce byl u obou přestupků srozuměn se způsobením následků a byla zde jeho vůle ke spáchání přestupků. Žalobce musel počítat s jejich spácháním a neudělal nic, aby jim zabránil. Šlo tak o nepřímý úmysl.“*

[20] Výše uvedené závěry ani citované rozsudky však podle Nejvyššího správního soudu nejsou v projednávané věci příléhavé. V rozsudku sp. zn. 8 As 311/2018 totiž šlo o spáchání přestupku spočívajícího v překročení povolené rychlosti. Krajský soud přitom

závěr o aplikovatelnosti hodnocení zavinění stěžovatele jakožto nepřímého úmyslu dovodil ze skutečnosti, že v projednávané věci se stěžovatel dopustil přestupku závažnějšího, a tedy implicitně vyjádřil myšlenku, že pokud je v případě překročení povolené rychlosti nutno dovozovat nepřímý úmysl, tím spíše je to možné u řízení vozidla s propadlou technickou kontrolou. Tento přístup však nepřijatelným způsobem opomíjí rozdíly mezi oběma skutkovými podstatami i individuálními okolnostmi případu. V případě překročení povolené rychlosti totiž řidiči zpravidla vědí, že tak učinili (s výjimkou situací, kdy např. přehlédnou značku omezující maximální povolenou rychlost), a zároveň vědí, že svým jednáním zvyšují riziko dopravní nehody, resp. její závažnosti, a pouze bez přiměřených důvodů spoléhají, že se to nestane. Naproti tomu v projednávané věci stěžovatel nevěděl, že vozidlo nemá platnou technickou kontrolu, a navíc spoléhal na to, že vozidlo je v tomto ohledu v pořádku, neboť mu jej poskytl jeho zaměstnavatel, který má rovněž povinnost zajistit, aby vozidlo mělo platnou technickou kontrolu, pokud jej někomu poskytuje k užívání. Za těchto okolností závěr krajského soudu o zavinění ve formě nepřímého úmyslu nemůže obstát.

[21] Přestože však Nejvyšší správní soud považoval za nutné korigovat závěry krajského soudu ohledně formy zavinění, na správnost výroku napadeného rozsudku toto pochybení nemělo vliv. Správní soudnictví je totiž ovládáno zásadou omezení soudního přezkumu jen na okruh otázek, jež jsou předmětem žalobních námitek. Správní soud z tohoto důvodu rovněž není oprávněn závazně rozhodovat o otázkách, které nebyly předmětem žalobních námitek (a k nimž není povinen přihlížet z úřední povinnosti), a tím spíše není oprávněn měnit rozhodnutí o přestupku v neprospěch stěžovatele. V projednávané věci přitom stěžovatel zpochybňoval naplnění znaků zavinění ve formě nevědomé nedbalosti. Povinností krajského soudu tedy bylo přezkoumat rozhodnutí žalovaného a posoudit, zda může obstát ve světle konkrétních skutkových okolností projednávané věci. Závěr o tom, že skutek byl spáchán v závažnější formě zavinění, přitom jde nad rámec takto vymezeného soudního přezkumu.

[22] Závěry vyslovené krajským soudem v odstavcích 29 až 33 napadeného rozsudku je tak nutné považovat nikoliv za vyjádření nosných důvodů rozhodnutí, nýbrž spíše za úvahy *obiter dictum*. Napadený rozsudek je třeba chápat tak, že byť podle krajského soudu obstojí závěr o tom, že stěžovatel přestupky spáchal ve formě nevědomé nedbalosti, bylo by druhý z těchto přestupků (řízení vozidla s propadlou technickou kontrolou) potenciálně možné považovat za spáchaný i ve formě nepřímého úmyslu. Být tento závěr nepovažuje Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů za správný, jeho vyslovení *obiter dictum* nepředstavuje nezákonnost napadeného rozsudku, neboť ta by v posuzované věci nastala jen v případě nenaplnění subjektivní stránky předmětných přestupků, které však kasační soud neshledal.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Lze tedy shrnout, že krajský soud posoudil uvedené právní otázky správně a jeho rozsudek je přezkoumatelný. Proto nebyly naplněny důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[24] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm

pokračování

neměl úspěch a žalovanému v něm žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2022

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu